

- 5 Quare Mahometus suis nomen Sarracenorum induerit.
- 6 Sarraceni circumcidunt pueros suos decimum tertium annum agentes.
- 7 Arabes cuncti ab Ismaele procedunt.
- 8 Sarraceni non dicuntur à Sara.
- 9 Sarraceni quam Arabiæ regionem habitaverint.
- 10 De nomine Sarrace, cuiusdam urbis in Arabia.
- 11 Sarraca est nomen duarum urbium.
- 12 Sarraceni dicti sunt à Sarraca urbe Arabiæ.
- 13 Etymon verbi Sarraceni.
- 14 Dignificatu verbi Marani.
- 15 De Maranis & urbe Mara, & de oppido Mare, in Arabia.
- 16 De Sarracenis plura remissivè.

De Sarracenorum nomine & origine.

CAPUT IX.

- S**arracenarum nomen in iure Pontificio non semel legitur repetitum sub tit. de Jud. & Sarracen. ut cap. 5. 6. 11. & 12. cum aliis, Clement. unic. eod. tit. extravag. Copiosus, Joan. XII. extravag. Multa, eod. tit. commun. Licet autem plures Hispanæ constitutiones de Sarracenis egerint, ut in Partit. sub tit. 25. p. 7. in Ordinam. tit. 3. lib. 8. & in nova Recopilat. tit. 2. lib. 8. & l. 17. cum seqq. tit. 26. eod. lib. necnon alibi, tamen eos, Moros, aut Turcos, id est, Mauros, vel Turcas vocitarunt. Hic observare oportet, verbum Sarraceni, & ad gentem, & ad sectam spectare, ut ex dicendis liquido apparebit: sed in præcatis iuribus usurpatur non pro Arabiæ populorum incolis, sed pro illis, qui Mahometi delictis infecti sunt. Navar. in cap. Ita quorundam, notab. 4. de Jud. & Sarrac. Azor. Institut. Moral. part. 1. lib. 8. cap. 23. quest. 1.
- 3 Præterea sciendum est, quod Mahometus anno Christi 597. in Arabia Felici editus est ex parentibus Ismaelitis, patre scilicet Hali nomine, professione infideli, matreque Judæa, qui ad annum 620. irruit in orbem, & sub Bonifacio V. Pontifice & Honorio I. ac Heraclio Imperatore per duodecim annos acerimè prævaluit, usquedum à suis peremptus obiit, quoto suæ ætatis anno, ambigitur ob opinionum varietatem; quidam enim trigelimum quartum non excessivè sentiunt, alii ad quadragesimum pervenisse tradunt, de quibus consulendi sunt Spondan. in Epitom. Annal. Baron. part. 2. anno Christi 630. Platin. in vit. Pontific. Baptist. Egnat. in Epitom. Imperator. Author. Histor. Eccles. tom. 3. lib. 4. cap. 2. in fin. & cap. 7.
- 4 Sub hoc igitur tempus Arabes Sarraceni (quibus jam Catholice Fidei lumen illuxerat anno Christi 591. quo ipsi cum suo Principe Naaman sacro Baptifmate insigniti sunt, teste Spondano sup. d. anno 591. num. 2. ubi laudat Evagrium lib. 6. cap. 21.) sub Heraclio Imperatore militaria stipendia merebantur (quos numero quatuor mille fuisse tradit Marian. Hist. Hispan. tom. 2. lib. 6. cap. 22.) quæ cum jam demerita proferent ab eo, cui munus solvendi militibus incumberebat, ille sic allocutus respondit: *Vix est unde Græco, & Romano militi salvatur, & hæc canum turba impulenter stipendium efflagitat.* Quibus Sarraceni vehementer succensu ab Imperio Romano defecere, ac Arabibus suppetias ferentibus, in Syria Damascum ceperunt, & Egypto potiti sunt. Tunc temporis superveniens Mahometo adhæserunt,

cujus erroribus imbuti sunt, eorumque nomine omnes, quos decipiebat, voluit impius subductor nuncupare, unde nomen Sarraceni, quod gentis erat, ad sectam significandam transivit ut præter Azor. & Navar. sup. observat Paul. Emil. de reb. gest. Franc. lib. 2. fol. 39. ibi: Sarracenorum autem nomen jam non gentis erat, sed sectæ. Quod in Sarracenorum decus effectum videtur, eo quod ipsi reliquos omnes disciplinâ militari, & potentia longè superabant: quemadmodum Africani Mahometani à Mauritania Africa provincia Mauri appellantur. Alia tamen mens mentiti prophætæ fuisse videtur, ut statim num. seq. asseretur.

His præcognitis, expeditius excitatæ à D. Covarr. quæstionis scopum pertingemus. Est ergo controversia circa originem, seu etymologiam verbi Sarraceni, duplexque sententia reperitur: una edocet, Sarracenos à Sara uxore libera ac domina domus Abrahamæ denominari; nam Mahometus inter plurima, quæ ad sui ac suorum commendationem perfide excogitavit, id suadere non erubuit, quod ipsi verè ex Abrahamo & Sara procedebant, quibus promissio terræ à Deo facta est cum ab Agar & Ismaele eos descendere, ut & Arabes, in comperto apud omnes haberetur. Atque ita nomen conveniens Mahometanis cunctis indidit, quod ad Saram progenitricem referretur, quo etiam notam servilis stirpis intendit abolere, neglectu Agarenorum, & Ismaelitarum cognomine, quod eidem in opprobrium cedebar, ac postea à Christianis exprobrabatur Sarracenis, ut adnotatur in Sylv. suar. lectio. part. 1. cap. 11. Ad commentum istud Mahometus occasionem sumpfit ex Sarracenis Arabiæ, qui ut nuper aiebamus, in Mahometanorum numerum relati sunt, quorum nomen ille cunctis suæ sectæ professoribus callidè accommodavit, ut propter vocis similitudinem Saræ liberi putarentur: quod animadvertit Navar. sup. d. notab. 4. num. 3. Præmissæ opinioni in primis ad stipulatur lex 1. tit. 25. p. 7. cujus sedulissimi conditores magnopere movere nos debent, præsertim quoad res Sarracenorum, quibuscum in Hispania tunc, multisque retrò temporibus commorabantur. In eandem sententiam abeunt Gregor. Lop. & Montalv. in d. l. 1. Hug. Cels. in suo Repertor. verb. Sarraceni, Salian. Annal. Eccles. tom. 4. anno mundi 3451. num. 24. Abrah. Ortelius in Thesaur. Geographic. verb. Sarraceni, Auth. Hist. Eccles. ubi sup. Lexic. Calvin. verb. Sarraceni, Aldrete de antiquitat. Hispan. lib. 3. cap. 4. vers. San Geronimo, ubi D. Hieronymum ac D. Augustinum statim laudandos dat. Videas infra controversiæ resolutionem.

Ibi: Addit Josephus, moris apud eos fuisse.

In hæc verba antiquitat. lib. 1. cap. 11. Arabes 6 non octavo die, ut lex præcipit, sed post decimum tertium annum circumcisionem celebrant, gentis suæ auctorem imitantes. Hujus loci meminit Salian. sup. tom. 1. ann. mundi 2138. num. 19.

Ibi: Caterùm Sarracenos ab Agar originem habuisse.

Sic omnes præcitati animadvertunt, imò & 7 omnes Arabes ab eadem stirpe proveniunt, ut ex Josepho nuperrimè laudato conitat, Ismael enim, ejusque

ejusque posterii Arabia potiti sunt: Salian. tom. 1. anno mundi 2261. num. 1. & 2. Verùm Sarracenos Madianitas fuisse, quibuscum Israelitæ bella gesserunt, latè probat Aldrete ubi proximè, nixus autoritate D. Aug. quæst. in Numer. cap. 20. ibi: Madianitæ, qui nunc Sarraceni. D. Hieron. in Ezechiel. c. 25. ibi: Per Madianitæos, Ismaelitas, & Agarenos, qui nunc Sarraceni appellantur. Est tamen animadvertendum, duplicem à D. Hieronymo memorari Madian, quarum unam in deserto Sarracenorum collocat, ab uno ex filiis Abrahamæ, ac Ceturæ sic nominatam, cujus incolæ Madianitæ dicebantur, alteram juxta Arnonem, & Areopolim, cujus cives Madianitæ dicti, qui feminas Israelitis ad turpitudinem subjecerunt. Hujus solum ruinæ extant. Sic refert Salian. sup. tom. 2. anno mundi 2503. num. 21. Calepin. verb. Madian. Secundum quæ utramque civitatem confundit Aldrete: & posterior Madian, non longè à monte Sinai constituitur à Tornelli. Annal. anno 2545. n. 46. Troglodytæ quoque olim Sarraceni nuncupabantur, teste Abrah. Ortel. verb. Troglodytarum. Sarracenorum mores refert Aldrete supra, vers. Las costumbrès, ex Ammiano Marcellino lib. 14.

Ibi: At de nominis ratione illud fortassis rem dubiam facit.

- 8 Si Sarraceni à Sara uxore Abrahamæ dicerentur, Sarani deberent nuncupari, non Sarraceni. Hanc eandem rationem expendunt Navar. in d. cap. Ita quorundam, notab. 4. num. 4. Azor. ubi sup. Sic Sarranen ostium, Sarrana veitis, à Sara urbe, quæ postea Tyrus appellata est. Juvenal. Satyr. 10.

— Aut picta Sarrana ferentem ex humeris aulaa toge.

Virgil. Georgic. lib. 2.

Et Sarrano dormiat ostro.

Abraham Ortel. verb. Tyrus, Cornucop. col. 259. n. 50. Calepin. verb. Sarra.

Ibi: Deinde Plinius lib. 2. cap. 8.

- 9 Gentem Sarracenam ante Mahometum in Arabia extitisse, nemini dubium est, & constat ex præmissis supra, n. 4. eorumque mentio fit sub annum 791. Gregorio Magno Pontifice; nam Sarraceni Arabiæ Siciliam invaserunt, Hist. Eccles. d. lib. 4. cap. 1. Est autem Arabia inter Judæam, & Ægyptum, ab uno latere mare rubrum, ab altero finem Persicum habens, ut videre licet tabulis Geographicis Joan. Blev. Abrahami Ortel. Gerard. Mercator. & aliorum. Dicta est Arabia ab Arabo Apollinis ex Babylone filio, Cornucop. col. 428. num. 50. Calepin. verb. Arabia. Dividitur in Felicem, Petræam, sive Nabathæam, & desertam. Abraham. Ortel. & Calepin. verb. Arabia. Cornucop. ubi proximè, Plin. lib. 2. Licet autem communiter placeat, Sarracenos in Arabia Felici constitutos esse, tamen eos in Petræa collocat Aldrete sup. vers. En Arabia Petræa, & consentire videtur Ortelius verb. Sarraceni. Unde forte dici posset, Sarracenos utramque Arabiam, cum finitimæ essent, incoluisse. Vocatur Arabiæ pars quædam Petræa, à Petra ejusdem regionis oppido. Salian. tom. 1. anno mundi 1931. num. 66. vers. Phetrus. Ortel. verb. Arabia Pe- D. de Faris Novæ Addit. ad Covar. Tom. II,

træa, Calepin. sup. Eadem dicitur Nabathæa, seu Nabatena, à Nabajoth primogenio Ismaelis, ut ex D. Hieronymo tradit Salian. tom. 1. anno mundi 2261. num. 2.

Ibi: Sarracenos dicta fuisse à Sarraca.

Hæc urbs appellatur Sarraca, vel Sarrace, ut 10 notat Ortelius verb. Sarraca. & Paul. Emil. de reb. gest. Franc. lib. 7. ait: Sarraceni à Sarraco oppido Arabiæ: quasi nomen hujusmodi urbis per secundam declinationem flectatur.

Sarraca nomen est duarum urbium, quarum 11 una in Media altera est in Arabia Felici, Ptolem. lib. 6. cap. 2. & 8. Calepin. verb. Sarraca, Ortelius, & Nebrissenfis eod. verb.

Est altera opinio adversus quam tradidimus sup. 12 num. 5. habens Sarracenos non à Sara Abrahamæ conjugè, sed à præfata urbe Sarraca sic vocari, quod cum D. Covar. & ab eo laudatis sustinet Azor. Institut. Moral. part. 1. lib. 8. cap. 23. quest. 1. Navar. in d. cap. Ita quorundam, notab. 4. num. 5. de Jud. & Sarracen. Exposit. tit. Jur. Canonice. Abrah. Ortel. in Thesaur. Geographic. verb. Sarraca, Calepin. verb. Sarraceni.

Hanc & alteram jam præmissam sententiam quæ 13 inter se videntur diffidere, quodam distinctionis fodere in amicitiam trahere conabimur, etenim si quaeratur de illis Sarracenis, qui ante Mahometum in Arabia sic nuncupati sunt, procul dubio asseverandum est eos à Sarraca urbe ejusdem regionis denominari, ut D. Covar. & sequacibus hujus posterioris sententiæ placet. Quod si sermo sit de Mahometanis, quibus Mahometus Sarracenorum nomen imposuit, prior sententia magis aridet, secundum notata supra, num. 5. quemadmodum enim nomen hoc aliud significare cœpit, ita originem suam mutavit, cum ad impositum foret Mahometanis, ut sese à Sara progenitos jactarent per orbem, ac terræ promissæ à Deo possessores se prædicarent, dum Imperatoris, aliorumque Principum provincias violenter usurparent. Nec si aliis quaeretur unde nomen Sarracenorum sortiti fuissent, à Sarraca urbe Arabiæ sic dici responderent, sed à Sara suo progenitrice, qua se maximè nobilitabant. Ex quibus satis tueri poterit, etymologia verbi Sarraceni, quæ traditur in d. l. 1. tit. 25. part. 7. modò ea accipiat non de nativa, & propria verbi origine, sed de subrogata, & accommodata, quæ ab eisdem Sarracenis ad sui commendationem circumferebatur.

Ibi: His addere libet Maranos, & Maramitas.

Mara urbs Arabiæ Felicis fuit, Ptolom. lib. 8. 14 Geograph. Abrah. Ortel. verb. Mara, Nebrissenfis eodem verbo, ubi quod Metropolis erat, à qua forte Arabes Marani vocabantur. Maranus pro apostata reperitur apud Calepinum. Maranus Hispanè idem est, quod excommunicatus, à verbo Syriaco Maranatha. Marian. Hist. Hispan. tom. 1. lib. 6. cap. 7. ad fin.

Maranitarum meminit Abrah. Ortel. verb. Maramitas, quos in Arabia Felici versus recessum finis Persici constituit Strab. lib. 16. Fuit quoque in eadem regione oppidum, quod Marane dicebatur, juxta Maris Rubri littore, ut ex Plinio E e 2 tradi

tradit Ortel. unde Maranitarum nomen originem trahere verosimiliter conjectari potest.

16 Si quid aliud de Sarracenorū rebus ac nomine indagare placuerit, præter jam laudatos consulendi sunt Cæll. Aug. Curion. *Histor. Sarracen. lib. 3.* Simanc. in *Enchirid. tit. 17. & 18.* Pineda in *Monarch. lib. 2. cap. 3. §. 1.* Johan. Bohem. *lib. 2. de morib. gent. Mathiol. in Dionys. lib. 1. cap. 65.* Ludovic. Partit. *de Arabia.*

SUMMARIUM.

- 1 Cretionum observatio in acquirenda hereditate abii in defuetudinem.
- 2 Institutio heredis cum cretione hodie sustineretur, & rejectis solemnibus cretionum hereditas posset adiri.
- 3 De cretionis formulis, remissivè.
- 4 Cretio quondam ad extraneos heredes duntaxat spectabat.
- 6 Qui eloquium non poterant, ut mutus, & infans, inutiliter cum cretione instituebantur.
- 7 Verba cretionis coram testibus proferebantur, & certio est inter legis actiones.
- 8 De cretionis continuo, & vulgaris discrimine, & num. 9.
- 10 Cernere est quasi decernere, ex D. Isidoro.
- 11 Verbum Cretio, multifariam accipitur, maxime in Jure pro acquisitione hereditatis.
- 12 Cernere, pro Adire, sumitur frequenter.
- 13 Sumitur itidem pro Constituere.
- 14 De alia significatione verbi Cerno.
- 15 Cerno derivatur à Creio.
- 16 Jura quedam ad certionem non pertinere ostenduntur.
- 17 Gratiani error notatur in Decreto.
- 18 Cernere, pro Cedere, nunquam usurpatur.

De cretione quæ in institutionibus, & actionibus hereditatum quondam solemniter adhibebatur.

CAPUT X.

- 1 **S**crupulosa cretionum observatio, quæ in aditione hereditatum adhiberi solebat, ab usu recedere jussa est, l. Cretionum 17. C. de jur. deliber. l. 1. C. Theodos. de matern. bon. Cujac. in paratit. ad tit. ff. de acquir. hered. Donell. comment. lib. 7. cap. 18. Petr. Gregor. Syntagm. Jur. lib. 46. cap. 2. num. 7. Rævard. de authorit. prudent. cap. 8. Borcholt. in 8. extraneis, num. 5. Institut. de hered. qualit. Lexic. Calvin. verb. Cretio. Arnold. Vin. in §. Item extraneus, num. 2. Institut. de hered. qualit.
- 2 Est tamen animadvertendum cum Donello ubi supra, cretionem non esse sublatam, sed ejus duntaxat solemnitates; unde si quis hodie hæres cum cretione juxta formam ab Ulpiano traditam institueretur, sustineretur dispositio, possetque ille aut aditione nuda, aut gestione pro hærede sibi querere hereditatem, quod olim instituto per cretionem non licebat, sed solemnibus, præscriptisque verbis uti tenebatur. Pichard. in §. Item extraneus, num. 31. Institut. de hered. qualit. Arnold. Vin. ibidem, num. 4. ubi omnia præmissa probat. Rursus si absque cretione institutio fieret, posset

nunc cum cretione hæres adire. Donell. sup. nam cretio nihil fuit aliud, nisi aditio solemnis, ut præter Donell. & Vinium tenent Ouald. ad Donellum d. cap. 7. lit. 1. Bud. in annotat. prior. ad Pandect. in l. 2. ff. de orig. jur. Olan. in Paralipom. lib. 2. cap. 4. num. 7. Petr. Gregor. sup. num. 6. D. Melch. de Valent. Illustr. jur. tractat. lib. 3. tract. 2. part. 1. num. 43. Imò cretio quondam omnem modum acquirendæ hereditatis complectebatur. Cicerō ad Attic. lib. 6. ibi: *Nunc credo eo magis, quod debet etiam fratris Appii amorem erga me cum reliqua hereditate crevisse.* Liv. lib. 24. sic ait: *Cum clausis Andromodorus insula portis hereditatem regni creverit.* Idem lib. 29. inquit: *Vivo, & spirante me hereditatem meam ambo & spe, & cupiditate improba crevistis.* Auth. incertus Panegyrici Maximiano, & Constantino Imperatoribus dicti, ibi: *Siquidem ipsum Imperium hoc fore pulchrius judicabis, si id non hereditarium ex jussione crevisset, sed virtutibus tuis debitum à summo, Imperatore meruisset.* Ex quibus, sic tenet Rævard. d. cap. 8. in fin. & sequitur Ouald. sup. lit. 1. quantum Cujac. ubi sup. inter cretionem, & aditionem discrimen constituat, inter quas illa solum dignoscebatur, ut cretio solemnitates postulat, quæ in aditione non desiderabantur: nuda enim testatio, aperta tamen ad acquirendam hereditatem satis erat, quæ per cretionem relicta non erat Donell. & Vin. sup. Vide infra, n. 12.

Ibi: *Quæ verò fuerit cretionum hæc solemnitas.*

Ulpiano duce de cretionem formulis, ac solemnitatibus differunt Cujac. Donell. ac ceteri laudati sup. num. 1. Ant. Govean. lib. 1. variar. lection. cap. 25. Ant. Concius lib. 1. disp. cap. 12. Brisson. de verb. signif. verb. Cernere. Præter. eod. tract. verb. Decernere. Olan. sup. Pichard. ubi proxime, & in §. Extraneis, num. 3. Institut. de hered. qualit. Retes, in opuscul. lib. 5. cap. 3. num. 6. & lib. 7. cap. 5. num. 13. Sed cavendum nobis est à Glossa in d. l. Cretionum, quæ nimis hallucinatur, dum de cretione agit, ut monet ibi Gothofred.

Ibi: *Cretio, inquit Ulpianus, est.*

Primò circa Ulpiani verba observandum est 4 cretionem vocari tempus id, quod præscribat testator, ut hæres decerneret, num sibi expediret hereditatem amplecti, necne: verum etiam idem verbum ab Interpretibus usurpatur pro actu ipso adeundi solemniter hereditatem, quo sensu hucusque à nobis acceptum est, & infra accipietur.

Ibi: *Quod datur instituto heredi ad deliberandum.*

Loquitur procul dubio Consultus de extraneo 5 hærede; nam postquam in fragment. tit. 22. de suis & necessariis hæredibus sermone perferat, ad extraneos deveniens, tunc cretionis meminit in §. Extraneus hæres, & ita cum eo sentiunt communiter omnes, quod dedimus supra. Sed dubitari poterit, an sui hæredes cum cretione quondam poterint institui? Et affirmativa sententia suaderi videtur ex eo quod forma ab Ulpiano tradita rectè in suis hæredibus observaretur: aut enim cretio vulgaris erat, & tunc illa conditio, &

Si intra tot dies creverit, esset potestativa, ut per se notum est, cum tempus non laboretur, nisi hæres posset hereditatem cernere, seu adire: hæres autem suus sub tali conditione jure instituebatur, l. Suis quoque 4. ff. de heredib. instit. §. Qui sub conditione, ff. Si quis omis. causa testam. ubi ratio redditur, quia ejusmodi conditio pro pura haberi debet. Idem dicendum est de continua cretione, quia testator ex hæredem facit institutum, ut expresse inquit Ulpianus, si infra terminum defuit non creverit: omnis verò hæres suus permittebatur etiam sub casuali conditione institui modo in ejus defectum foret legitime ex hæredatus, l. Filius à patre 28. ff. de liber. & posthum. l. Si pater 4. C. de Institut. & substituit. Quibus perpenis nil vetabat, ut filius in potestate per cretionem quamlibet institueretur. Asserendum tamen est ad mentem Ulpiani, ac ejus interpretum suos hæres per cretionem institui non poterant adaptari, qui hereditatem non cernebant, seu adibant, sed per immixtionem; & dominii continuationem antecessoribus succedebant: unde suis existentibus hæredibus hereditas non dicebatur, l. In suis 11. ff. de liber. & posthum. l. In suis 14. ff. de suis & legitim. hered. Ex quibus verba dispositionis non conveniebant, nec ipsa dispositio potuit comprehendere, argumento legis 4. §. Toties, ff. de damno infect. Præterea in institutione hujusmodi nedum interveniebat conditio, sed etiam tempus ad deliberandum coartabatur, sublato beneficio abstinenti, quod suis hæredibus in perpetuum jus prætorium concedit, l. Necessarius 57. ff. de acquir. heredit. Ant. Gom. variar. lib. 1. cap. 9. num. 22.

Ibi: *Cernere est verba cretionis dicere.*

- 6 Quæ adeo necessariò ab eodem hærede proferri debebant, ut mutus, aut infans, quia fieri nequebant, per cretionem inutiliter instituerentur Pichard. in d. §. Item extraneus, num. 53. Olan. cum aliis sup. n. 1. et si aliàs mutus rectè institueretur, l. 1. §. Mutus, ff. de hered. instit. & gerendo se pro hærede acquireret hereditatem, l. Mutum 5. ff. de acquir. hered. Quod de infante prædictum est, intelligi debet de eo qui fieri non valet; etenim si verba cretionis proferre posset, non prohibebatur hæres institui sic, etsi non intelligeret quod agebatur, modo tutoris autoritas intercederet argumento legis Pupillus 9. ff. de acquir. heredit. l. Servo invito 65. §. Si pupillo, ff. ad Trebell. Olan. num. 51.

Ibi: *Cum me Mævius hæredem instituerit.*

- 7 Quæ verba coram testibus pronunciabantur, ut ex Varrone inferius D. Covarr. observat, eoque refert Rævard. d. cap. 8. illud Ciceronis ad Atticum lib. 13. ubi sic scribit: *Ex eo cognovi cretionem Cluvii (ò Vestorum negligentem) liberam testibus presentibus sexaginta duobus.* Brisson. sup. verbo Cernere, Petr. Fab. d. cap. 22. Hereditasque apud Prætores cernebatur, Glossa in d. l. Cretionum, & sentit Rævard. d. cap. 8. in princ. Vide laudatos supra, num. 1. & 3. Alciat. disjunction. lib. 3. cap. 7. Est enim aditio, seu cretio actus, qui

inter legis actiones numerantur in l. Actus legitimi 77. ff. de reg. jur. Rævard. ubi nuper.

Ibi: *Cretio autem vulgaris dicitur, aut continua.*

Inter quas hoc etiam interest, ut in vulgari non labantur dies iis quibus ignorantia juris non imputatur ad culpam, ut militibus vel minoribus cum cretione institutis unde si errantes in jure sinerent præterire tempus à testatore præfinitum ad cernendum, eis non nocebit: quod aliter in continua cretione habebatur; nam & eis personis tempus labebatur, ita ut restitutione indigerent, ad acquirendam cernendo hereditatem. Retes sup. d. lib. 5. cap. 3. num. 6. Continuum cretionem simplicem dixit Cicer. ad Attic. lib. 11. ibi: *Galeonem hereditatem crevi; puto enim cretionem fuisse simplicem, quoniam ad me nulla missa.* Quem ita intelligit Rævard. sup.

Ibi: *Hæc sunt Ulpiani verba.*

Sed in §. ult. d. tit. 22. de imperfecta cretione 9 ita addit Ulpianus: *Si sub imperfectam cretionem hæres institutus sit, id est, non adjectis his verbis: Si non creveris, ex hæres esto; sed si ita. Si non creveris, tunc Mævius hæres esto, cernendo quidem superior inferiori excludit, non cernendo autem, sed pro hærede gerendo, in partem admittit substitutum.* Sed postea D. Marcus constituit, ut pro hærede gerendo ex assè hæres fiat. Quod si neque creverit, neque pro hærede gesserit, ipse excluditur, & substitutus ex assè fit hæres.

Ibi: *Quibus mirè conveniunt.*

Hujus testimonii Isidori haud pauci ex laudatis 10 supra, num. 1. & 3. meminerunt, ut Brisson. verbo Cernere. Lexic. Calvin. ibid. Cujac. d. c. 18. qui cum D. Isidoro cernere, quasi decernere dixit.

Verbum Cerno, etsi aliàs multipliciter accipitur, prout videre licet apud Calepin. verbo Cernere, & Cornucop. commentar. ling. Latin. col. 646. num. 40. in Jure tamen usurpatur pro solemnibus acquisitione hereditatis, quæ per cretionem relicta dicebatur: sed diversimodè ab interpretibus exponitur, sicut ex dicendis apparebit. Illud observandum est, quod etsi cretio sublata non fuerit, sed solemnnes ritus duntaxat, ut ostendimus sup. num. 2. tamen cretionum nomen simul cum ritibus abolevit, Donell. lib. 7. cap. 8.

Ibi: *Hæc ratione veteres.*

Similiter Petr. Fab. semestr. lib. 2. cap. 22. testatur, veteres glossas cernere pro adire usurpassè, & ita tradit Calepin. verbo Cernere, & verbo Crevi. præter Jurisperitos, quos dedimus sup. num. 2. et si Joseph. Scaliger ad Fest. Pompei. ibi crevi, improprie pro adii, positum dicat: quem locum refert Calepin. verbo Crevi, & Vin. ubi sup. & cernere, ac adire idem significasse constat ex D. Ambros. lib. 9. epistolæ. dum inquit: *Tanquam clausis ergo tabulis cernit hereditatem, non possidet, auctoritatem non habet lectionis.* Quintilian. in declam. cui titulus est, *Equatio patrimonii*, ibi: *Quæ ratio relinquenda hereditatis erit? quæ ratio testamentorum? cum is qui creverit hereditatem, continuo non sit plus habiturus, quam ceteris.*